

Tjänsteskrivelse

Handläggare
Anders Paulsen
Tfn 026-17 90 95
anders.paulsen@gavle.se

Socialnämnden

Bilaga 1 till ekonomisk månadsrapport för socialnämnden, maj 2021

Resultaträkning t.o.m. maj för hela Valfärd Gävle och uppdelad på de tre nämnderna (*belopp i tkr*).

Resultatet för hela Valfärd Gävle är för perioden januari – maj minus 58,0 mnkr.

Gemensamma kommentarer till investeringar

Som ingångsvärde har de tre nämnderna i ramtilldelningen för 2021 tillsammans 16,8 mnkr till investeringar.

Alla tre nämnderna hade i bokslutet för 2020 kvar pengar till investeringar som inte användes under året, uppgående till totalt ca 8,5 mnkr. Nämnderna inom Valfärd Gävle har föreslagit fullmäktige om en överföring av dessa belopp till 2021. Fullmäktige beslutade om denna överföring av investeringsmedel på marssammanträdet och därmed har de tre nämnderna tillsammans totalt 25,3 mnkr till investeringar under 2021.

Per den sista maj har 8,5 mnkr bokförts som investeringar för de tre nämnderna tillsammans.

Valfärd Gävle	Utfall för perioden 2021-01-01 - 2021-05-31						
	(Intern bokföring inom respektive nämnd ingår inte)						
TOTALT	Utfall	Budget	Avvikelse	Förändring %	ON	SN	AFN
Intäkter							
Taxor och avgifter	38 817	38 700	118	-7,2%	35 777	1 743	1 302
Hysesintäkter	36 836	41 373	-4 537	-10,6%	18 924	10 032	7 880
Statsbidrag	104 796	101 561	3 235	5,0%	4 887	5 500	94 409
Övriga intäkter	37 066	35 379	1 687	-16,9%	23 894	8 341	8 248
Kommunbidrag	1 142 943	1 142 943	0	4,6%	541 169	187 296	414 478
Summa intäkter	1 360 459	1 359 956	503	3,0%	624 652	212 911	526 317
Kostnader							
Personalkostnader	-752 121	-715 928	-36 193	3,7%	-339 204	-118 025	-294 893
Bidrag och transfereringar	-89 812	-97 765	7 953	-1,3%	-718	-2 382	-90 122
Köp av verksamhet och entrepren	-358 364	-324 299	-34 065	21,2%	-186 700	-92 566	-79 098
Hyror och fastighetskostnader	-122 910	-126 594	3 683	0,5%	-59 425	-27 649	-35 840
Övriga kostnader	-91 504	-61 444	-30 059	16,2%	-49 854	-16 524	-25 133
Avskrivningar och intern ränta	-3 811	-4 348	537	-2,8%	-3 005	-229	-576
Summa kostnader	-1 418 523	-1 330 379	-88 144	7,7%	-638 907	-257 375	-525 662
Resultat	-58 064	29 577	-87 641	-1822,7%	-14 255	-44 464	655

Tabell 1; *Förändring i % är skillnaden jämfört med samma period föregående år.

Sammanfattning av resultatet för socialnämnden, maj 2021

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. maj 2021 minus 44,6 mnkr. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 46,6 mnkr.

Socialnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
TOTALT	202101-202105	202101-202105		2020 / 2021	202101-202112
Intäkter					
Taxor och avgifter	1 973	3 668	-1 696	-46,8%	8 804
Hysesintäkter	10 032	13 745	-3 713	-25,6%	32 988
Statsbidrag	5 500	3 758	1 742	25,1%	9 020
Övriga intäkter	8 341	7 878	463	-15,8%	18 907
Kommunbidrag	188 096	188 096	0	1,0%	451 430
Summa intäkter	213 941	217 145	-3 204	-1,8%	521 149
Kostnader					
Personalkostnader	-119 085	-122 702	3 617	1,4%	-299 274
Bidrag och transfereringar	-2 382	-2 019	-363	-8,1%	-4 845
Köp av verksamhet och entrepren	-92 566	-58 563	-34 004	52,2%	-140 550
Hyror och fastighetskostnader	-27 649	-31 535	3 886	-6,4%	-75 774
Övriga kostnader	-16 582	-64	-16 518	62,0%	-153
Avskrivningar och intern ränta	-229	-230	1	17,6%	-553
Summa kostnader	-258 493	-215 112	-43 381	17,1%	-521 149
Resultat	-44 552	2 034	-46 586	1378,2%	0

Tabell2; *Förändring i % är skillnaden jämfört med samma period föregående år.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. maj 2021

Familjehemsenheten -5,7 mnkr (-5,2 mnkr april)

(Denna avvikelse avser raden köp av verksamhet i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelse; Familjehemsenheten redovisar ett negativt resultat med totalt -5,7 mnkr för perioden. Det negativa resultatet beror delvis på att en placering mer än 2020 på SiS. Åtta barn var under perioden omplacerade från familjehem till HVB-hem, men ligger kvar som ärende på familjehemsenheten. Kostnaderna för dessa befintliga ärenden har alltså ökat.

Åtgärd till avvikelsen; Analys av avvikelsen är påbörjad. Utvärdering av orsakerna till sammanbrott i familjehem.

Utredningsenhet ungdom -8,9 mnkr (-6,1 mnkr april)

(Denna avvikelse avser raden köp av verksamhet i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; Kostnaderna för externa köp är 7,7 mnkr högre än budget, där 4,6 mnkr avser placeringar och 3,1 mnkr avser öppenvårdsinsatser. Antalet placeringar har legat runt 40 st per månad vilket är en ökning med ca 10 st jämfört med augusti - december 2020, då antalet låg kring 30 st (snittkostnaden per placering ligger på ca 150 tkr/månad). Ökningen av placeringar i HVB har ingen koppling till pandemin. Man ser en ökning av ungdomar med psykisk ohälsa och i kombination med droger och kriminalitet där placering är nödvändig.

Det finns dock ingen enskild förklaring till ökningen. Det är inte ovanligt att placeringarna fluktuerar över tid och att det är svårt att analysera variationerna, varför placeringar ökar eller minskar.

Åtgärd till avvikelsen; Översyn av HVB-placeringarna görs genom kontinuerliga uppföljningar och flera placerade ungdomar planeras skrivas ut under våren. För vissa personer inom målgruppen saknar vi på grund av resursbrist, alternativ på hemmaplan inom egen regi, och kommer därav köpa extern öppenvård vid behov.

En djupare utredning kring orsakerna till ökningen av placeringskostnaderna kommer att startas under maj-juni och återrapporteras till nämnden efter sommaren.

Utredningsenhet barn -2,8 mnkr (-1,8 mnkr april)

(Denna avvikelse avser raden köp av verksamhet i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; På grund av rekryteringsläget och hög belastning har verksamheten behållit de inhyrda konsulter som enligt plan skulle avslutats i början av året. Kostnaderna för inhyrda konsulter avviker mot budget med -2,7 mnkr, personalkostnaderna avviker med +0,6 mnkr.

Åtgärd till avvikelsen; Översyn pågår om att anställa fler egna socialsekreterare för att minska beroendet av konsulter.

Utredningsenhet vuxen -17,7 mnkr (-14,9 mnkr april)

(Denna avvikelse avser raden köp av verksamhet i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; Kostnaderna för köp av extern verksamhet är 18,6 mnkr högre än budget, där 16,9 mnkr avser placeringar och 1,7 mnkr avser öppenvårdsinsatser. Kostnaderna avser skyddsplaceringar ca -7,8 mnkr och placeringar HVB (SoL och LVM) -5,4 mnkr. Under senvåren och sommaren 2020 skedde en kraftig ökning av LVM-placeringar, men LVM-placeringarna har nu minskat. Även det totala antalet vuxenplaceringar har minskat de senaste månaderna, trots den stora kostnadsavvikelsen. Det finns en viss koppling till pandemin vad gäller ökningen av antalet placeringar, främst under våren och sommaren 2020. Pandemin har medfört att möten med brukare med missbruksproblem inte alltid har kunnat genomföras och brukare med psykiatrisk diagnos samt missbruk har inte kunnat besöka psykiatrin i den utsträckning som tidigare, vilket också har förvärrat deras allmäntillstånd och så småningom lett till ett ökat missbruk.

Sedan 2018 har vi uppmärksammat en ökning av våldsärenden till socialtjänsten, både ökning av våldsutsatta vuxna (främst kvinnor) som söker hjälp, samt en ökning av anmälningar rörande barn som lever i en våldsutsatt miljö (det handlar om våld i familjen, där våld utövas mellan vuxna). Från och med 2019 har vi sett en ökning av kvinnor med barn som placeras i skyddat boende. Vi ser även under 2020 en ökning av våldsärenden till socialtjänsten, både vad gäller barn som lever i

vårdsmiljöer och våldsutsatta kvinnor. Samma utveckling ser vi även i länets kommuner.

Åtgärd till avvikelsen; Variationer i vuxenplaceringar är svåra att förklara, över tid ser vi fluktuationer som är svåra att förklara varför de uppstår. Trots avvikelsen i resultat så har placeringarna avseende så väl LVM som SoL varit lägre under de första fyra månaderna jämfört med den höga nivån under slutet av 2020.

Det är högst sannolikt att antalet placeringar i skyddat boende kommer att ligga kvar på den höga nivån under delar av 2021. Arbetet med inrättandet av en ny våldsenhet väntas dock ge effekter under hösten 2021. Vi ser även en möjlighet att arbeta med att få ner kostnadsnivåerna på några av skyddande boenden.

En djupare utredning kring orsakerna till ökningen av placeringskostnaderna kommer att startas under maj-juni och återrapporteras till nämnden efter sommaren.

Effektiviseringskrav Socialnämnden 2020, -10,5 mnkr (-8,4 mnkr april)

(Denna avvikelse avser raden övriga kostnader i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; Effektiviseringsbehovet inom socialnämndens ansvarsområde är budgeterade under sektorledningen med -10,5 mnkr (övriga kostnader). Totalt för hela 2021 uppgår effektiviseringsbehovet/budgetunderskottet till 25,0 mnkr.

Åtgärd till avvikelsen; Generella effektiviseringsarbeten är redan startade och pågår. De förslag på effektiviseringar som kräver politiska beslut kommer att presenteras för nämnden kontinuerligt utifrån behov under 2021. Det kan dock bli förseningar i effektiviseringsarbetet bland annat på grund av covid-19 pandemin, men även på grund av arbetsbelastningen och ärendemängden på utredningsenheterna.

Prognos för helåret 2021 inkl. effekter av Covid-19

Följdeffekterna av covid-19 pandemin för socialnämnden är väldigt svår att bedöma och därmed blir även prognosen för 2021 svår att bedöma. Det finns en stor osäkerhet kring kostnaderna under 2021 längre in i framtiden. Bedömningen efter fyra månader för socialnämnden, är att den totala helårsprognosen för 2021 är minus ca -75 mnkr.

Familjehemsenheten, -10 mnkr

Kostnaderna för inom familjehetsenheten är väldigt höga vid ingången av 2021. Anledningarna är inte fullt ut utredda, men helårsbedömningen (med viss osäkerhet) är ändå -10 mnkr.

Utredningsenhet ungdom, -15 mnkr

Kostnaderna (och antalet) för externa placeringar ökar för ungdomar, mycket beroende på att vi saknar möjlighet att ha en lösning på hemmaplan för dessa ungdomar.

Utredningsenhet vuxen, -40 mnkr

Kostnaderna för externa placeringar har varit på en hög nivå under 2020, men är i vissa delar på väg ner. Helårsbedömningen är dock att placeringskostnaderna kommer att överstiga budgeten med ca 40 mnkr även om det finns en stor osäkerhet kring skyddsplaceringar som riskerar att ligga kvar på en hög nivå under delar av 2021.

Effektiviseringskrav, -10 mnkr

Effektiviseringsåtgärder är uppstartade och de åtgärder som socialnämnden behöver besluta om kommer att delges nämnden, när underlag är framtagna. Helårsbedömningen är dock att effektiviseringsåtgärder för 25 mnkr inte kommer att kunna uppnås fullt ut 2021 delvis på grund av covid-19 pandemin.

Tabellsammanställning av Prognos 2021

Beskrivning	Område	Nämnd	2021	2022
Externa placeringar, Utredningsenhet vuxen	Ej Covid-19	SON	-40,0	0,0
Externa placeringar, Utredningsenhet ungdom	Ej Covid-19	SON	-15,0	0,0
Externa placeringar, Familjeenhetsenheten	Ej Covid-19	SON	-10,0	0,0
Ohanterade effektiviseringar (Preliminärt)	Ej Covid-19	SON	-10,0	0,0
SUMMA TOTALT - Socialnämnden			-75,0	0,0